

DIEREN IN DE WINTER

Met een muts, sjaal, handschoenen en een warme jas komen wij mensen de winter wel door. Ook dieren bereiden zich voor op het winterseizoen. Maar hoe passen zij zich eigenlijk aan de kou aan? En hoe kun je dieren helpen in de winter? Daar kom je achter in deze les.

Basiskennis dieren in de winter

1. Welke soorten dieren (naast huisdieren als honden en katten) heb je afgelopen week buiten gezien?

.....
.....
.....

2. Sommige diersoorten gaan lekker een paar maanden slapen: de winterslaap. Andere dieren blijven wel actief. Welke dieren zouden dat zijn? Overleg met je buurman of buurvrouw. Omcirkel vervolgens hieronder de dieren die NIET in winterslaap gaan.

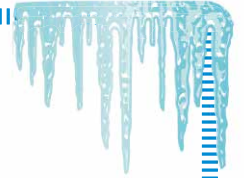
Gans - Konijn - Egel - Otter - Zwaan - Muis - Eekhoorn

WIST JE DAT...

- Er ook dieren zijn die juist in de winter naar Nederland komen? Dit zijn bijvoorbeeld bepaalde soorten ganzen en zwanen. Zij komen uit noordelijke streken waar het kouder is dan in ons land. Het zijn net mensen hè? Mensen gaan in de winter ook vaak naar een warm land op vakantie!
- Dwerghamsters iets heel slims bedacht hebben om te overleven in de winter? Zij hebben een winterverlamming. Het verschil met een winterslaap: een winterverlamming is niet vrijwillig, ze doen dit alleen maar als het te koud is of als ze te weinig eten hebben.

Hoe passen die dieren zich nou aan in de winter wanneer het koud is en er weinig eten te vinden is? Dit is per dier verschillend. Sommige dieren ontwikkelen een hele dikke wintervacht. Andere gaan in winterslaap. Weer andere dieren houden een winterrust. Zij worden wakker tijdens hun slaap om te eten. Er zijn ook dieren die naar een warmer land gaan in de winter. Dit worden zomergasten genoemd. Bekijk het filmpje bit.do/dieren-overwinteren

3. Hoe denk je dat dieren zich voorbereiden op de winterrust?

.....

.....

.....

4. Om zich aan te kunnen passen aan de winter doen dieren dus één van deze dingen:

- Ze ontwikkelen een wintervacht
- Ze houden een winterslaap
- Ze houden een winterrust
- Ze zijn zomergast.

Maar welke dieren doen wat? Maak de puzzel die bij deze les hoort. Leg de kaartjes met 'wintervacht', 'winterslaap', 'winterrust' en 'zomergasten' op je tafel en leg vervolgens de de juiste dieren eronder. Ben je klaar? Bespreek de antwoorden met degene naast je.

5. Bekijk het filmpje op deze website bit.do/trekvogels en beantwoord de volgende vragen.

A) Welke ganzensoort zit er in het weiland?

.....

B) Hoe weten de ganzen de weg?

.....

C) Waarom overwinteren deze ganzen in Nederland?

.....

WIST JE DAT...

Cavia's en konijnen in de winter ook een wintervacht krijgen als je ze buiten houdt? Bij cavia's verkleurt de vacht zelfs vaak (deze wordt donkerder). Ze kunnen dus prima buiten overleven, zolang ze maar uit de wind en regen staan en een goed hok hebben. Als het heel koud is, kun je ook (fleece)dekens over het hok leggen en een speciale kruik voor knaagdieren/konijnen erin leggen. Wanneer het 's nachts vriest is het verstandig om je cavia-kooi in een schuur/garage te zetten.

1. Beantwoord de vragen. De antwoorden kun je vinden op de volgende website: bit.do/winter-tips

A) Welke wilde dieren in Nederland kun jij helpen in de winter?

.....
.....

B) Wat mag je niet aan vogels geven en wat juist wel?

Niet:

Wel:

C) Hoe kun je eekhoorns helpen in de winter?

.....
.....

D) Wat ga jij deze winter doen om een dier te helpen de winter door te komen?

.....
.....
.....

2. Teken hieronder een nestkastje of voederhuis voor vogels, een speciaal voederkastje voor eekhoorns of een insectennestkastje. Je mag helemaal zelf kiezen!

[Large empty yellow-bordered box for drawing a nest or feeder.]

HANDLEIDING LEERKRACHT

- Lestijd:** 60 min.
Geschikt voor: Leerlingen van groep 7 en 8
Benodigheden: Digibord of tablet/computer, pen, tekenpotloden/stiften

Aansluitend bij kerndoelen:

39. De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
40. De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.
41. De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

Leerdoelen:

- 1) De leerlingen kunnen vertellen hoe dieren zich aan het winterseizoen aanpassen.
- 2) De leerlingen kunnen vertellen wanneer dieren hulp nodig hebben in de winter.
- 3) De leerlingen kunnen vertellen hoe je dieren in de winter kunt helpen.

Links:

Video overwinteren: bit.do/dieren-overwinteren (duur: 3:22)

Video trekvogelsvogels: bit.do/trekvogels (duur: 2:16)

Wintertips: bit.do/winter-tips

Antwoorden

Basiskennis dieren in de winter:

1. Vrij in te vullen door de leerling, klassikaal bespreken!
2. Alle genoemde dieren behalve de egel
3. Deze dieren verspreiden hun eten over geheime plekjes in de buurt van het nest. (In de winter gaan ze naar hun nestje en slapen bijna de hele winter, maar wanneer ze wakker worden, gaan ze op zoek naar het eten dat ze verstopt hebben.)

4.

Wintervacht	Winterslaap	Winterrust	Zomergasten
Konijn	Vleermuis	Eekhoorn	Atalantavlinder
Kat	Egel	Das	Distelvlinder
Vos	(wilde) Hamster	Wasbeer	Nachtegaal
Hermelijn	Hazelmuis	Bever	Zwaluw

- 5A. Kolganzen
5B. Ze hebben een goed geheugen en kijken naar de stand van de zon en de sterren.
5C. Omdat het in de winter in hun eigen land te koud is (daar kunnen ze niet genoeg eten vinden).

Dieren in de winter helpen

- 1A. Tuinvogels, eenden, egels, eekhoorns, vleermuizen, vijverdieren en insecten.
- 1B. Niet: brood, zout, pinda's voor mensen, margarine, oliebollen
Wel: speciaal vogelvoer met bijvoorbeeld het logo van de Vogelbescherming of Vivara.nl
- 1C. Voederplank met (goedgekeurde) pinda's, zaden, noten en/of johannesbrood. Of speciale voederkastjes aanschaffen voor eekhoorns.
- 1D. Vrij in te vullen door de leerling.
2. Vrije opdracht

Wintervacht

Winterslaap

Winterrust

Zomergasten

Das

Bever

Hazelmuis

(wilde) Hamster

Nachtegaal

Hermelijn

Atalantavlinder

Egel

Wasbeer

Konijn

Vleermuis

Vos

Distelvlinder

Kat

Zwaluw

Eekhoorn

